

Pikkulimaskan (*Lemna minor*) mahdollisuudet vesiviljelyn ravinnetasaajana

PIKKULI-hanke

Pasi Laajala, Luonnonvarakeskus

RAISIO agro

KALANKASVATUS
Vääräniemi Oy

Luke
NATURAL RESOURCES
INSTITUTE FINLAND

Pasi Laajala, M.Sc. (biochem), eMBA (strat.)

Tutkija, projektipäällikkö

PÄÄTTYNEET HANKKEET

- Pölyttäjä- ja Kasvit
  - Mehiläiset ja hunajantuotanto, esiselvityshanke
  - Metsän ja pellon ekosysteemipalvelut (MEPEKO), KV-hanke
  - SPECICROP- vuorenkilpituotteet, kv-hanke (Sanna Kauppinen)
- Biokaasuhankkeita
  - VuoGas-biokaasulaitosinvestointi
  - VuoGas-liikennepolttoaineinvestointihanke
  - VuoGas-biokaasun osaamisen kehittäminen
  - VuoGas Nurmi (Elina Virkkunen)

MENOSSA

Sininen biotalous

- PIKKULI - pikkulimaskan mahdollisuudet vesiviljelyssä
- ALLE (Algae and Lemna) Kari Jokinen

HAETAAN

- Pikkulimaska rehussa (tammikuu 2019) LUKE
- Heavy Lemna (helmikuu 2018) LUKE, KAO, KAMK

Mukana toisten hankkeissa:

- Vertikaalikasvatus KAO, LUKE
- Vertikaalikasvatusteknologia, KAMK, LUKE

IDEA LYHYESTI

PIKKULI-hanke:

Tavoitteena on

1. Kierrättää kalankasvatuksen ravinteita
2. Vähentää kalanviljelyn ympäristövaikutuksia
3. Tuoda viljelytoimintaan uusi kannattavasti myytävä tuote

Päätoimenpiteenä on pikkulimaskan (*Lemna minor*) kasvattaminen kalanviljelylaitokselta vapautuvilla ravinteilla kalarehun raaka-aineeksi

Aloite pikkulimaskan käyttämisestä rehuraaka-aineena tuli Kalankasvatus Vääräniemi Oy:ltä ja Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderilta

Hankkeen

Budjetti 54 919 €,

Kesto 31.3.2017 – 31.10.2019

Rahoittajana Kainuun ja Koillismaan kalaleader

Kumppanit: Kalankasvatus Vääräniemi Oy, Raisioagro Oy

Pikkulimaska *Lemna minor*

Pikkulimaska on luonnonvarainen, monivuotinen kelluskasvi. Muodostuu pienestä lehdestä ja ohuesta juuresta. Talvehtiminen tapahtuu ojien ja lampien pohjassa.

Lisääntyy nopeasti hyvissä olosuhteissa jakautumalla. Se ottaa ravinteita kasvuympäristöstään tehokkaasti ja muodostaa paksua ”kasvimattoa”

Kasvi sisältää runsaasti proteiinia, rasvoja, hiilihydraatteja ja kivennäisaineita

Viljely- ja korjuumenetelmät ovat yksinkertaisia, toisin kuin esimerkiksi levillä

Limaska-kasveja on perinteisesti viljelty ja käytetty kotieläinten kuten ankojen, kanojen tai sikojen valkuaisrehuna erityisesti Aasian suunnalla. Pikkulimaska soveltuu sellaisenaan myös ihmisravinnoksi. Maku muistuttaa salaattia.

Photo: Pasi Laajala, Lúke

Photo: Pasi Laajala, Luke

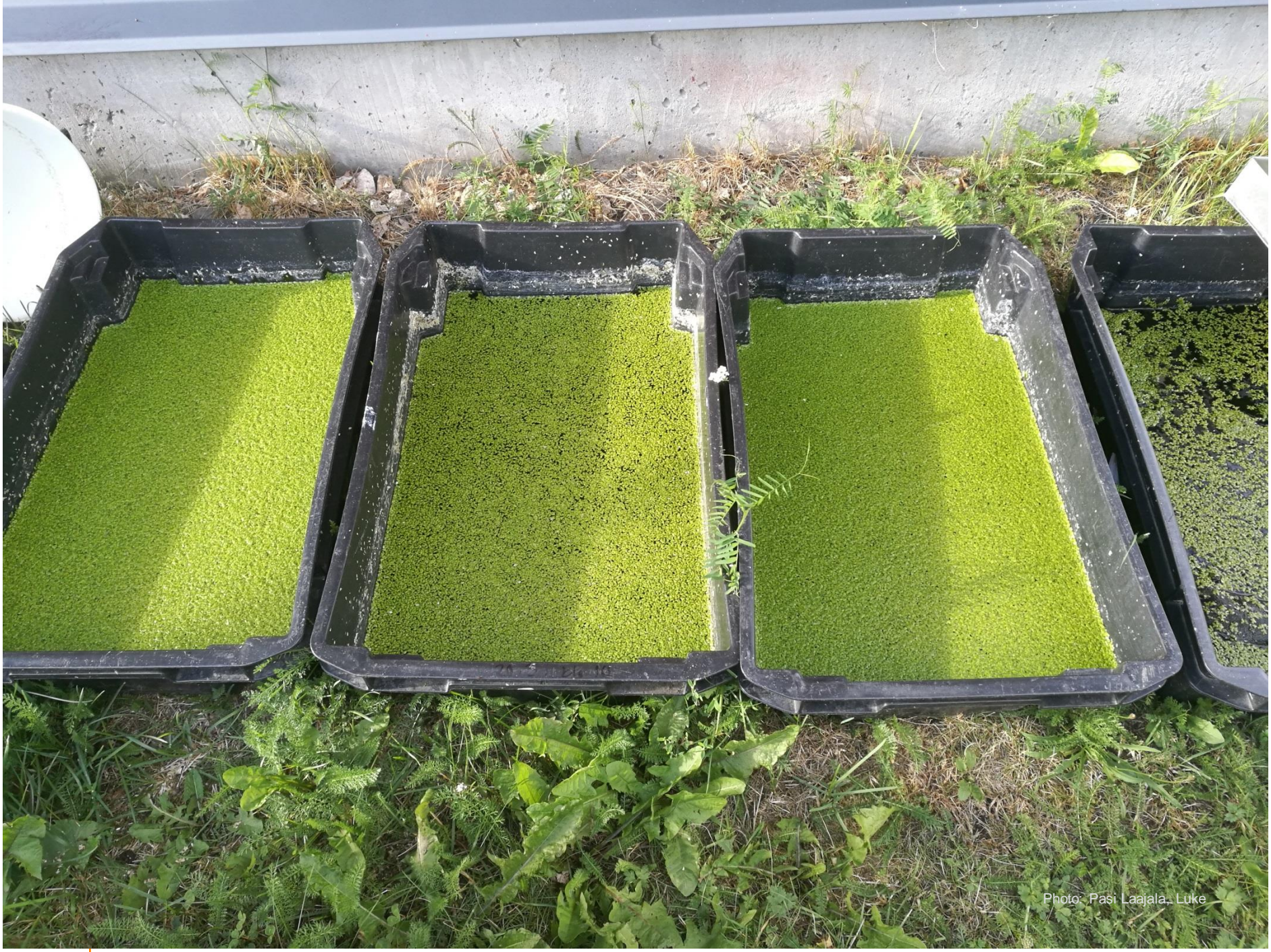

Photo: Pasi Laajala, Luke

Duckweed ditch

Photo: Pasi Laajala, Luke

HANKKEESSA TAVOITELTAVAT TULOKSET

- **Menetelmätietoa** toimivista käytännöistä: allasjärjestelmästä ja kustannuksista
- **Analyysitietoa ravinteiden sitoutumisesta** kasvatusaltaan vedestä pikkulimaskaan. Ohjaa kalankasvatuslaitosten toiminnan suunnittelun ja lupavalmistelua
- **Analyysitietoa pikkulimaskan ravinteista.** Maantieteellisissä tutkimustuloksissa suuria eroja. Vaikuttaa käytettävyyteen rehuna ja talouteen.
- **Sadonkorjuu- ja kuivatusohjeet**
- **Voidaanko ravinteiden kierrätyksellä kompensoida uusien ravinteiden käyttöä kalankasvatuksessa**
- Pikkulimaskan **talvehtimiskokeen** tulokset. Tieto on tärkeä kasvatus- ja istutussuunnitelmien tekemisessä

TOIMENPITEITÄ KENTÄLLÄ

Kalankasvatus Vääräniemi Oy:n kalanviljelylaitoksella Taivalkoskella

- Pikkulimaskakantojen kerääminen luonnosta ja niiden esikasvatus
- Oudonjoen kalankasvatuslaitoksen lietealtaan muuttaminen pikkulimaskan kasvatusaltaaksi
- Pikkulimaskan siirtoistutukset ja viljelytoimet
- Pikkulimaskan sadonkorjuu, kuivatus ja varastointi
- Vesi- ja pikkulimaskanäytteiden analysointi
- Pikkulimaskan talveutus ja ylläpitoviljely Luke Kainuussa

Photo: Pasi Laajala, Luke

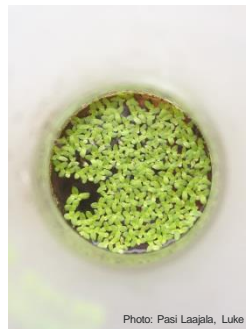

Photo: Pasi Laajala, Luke

Photo: Pasi Laajala, Luke

Photo: Pasi Laajala, Luke

Lower water pond

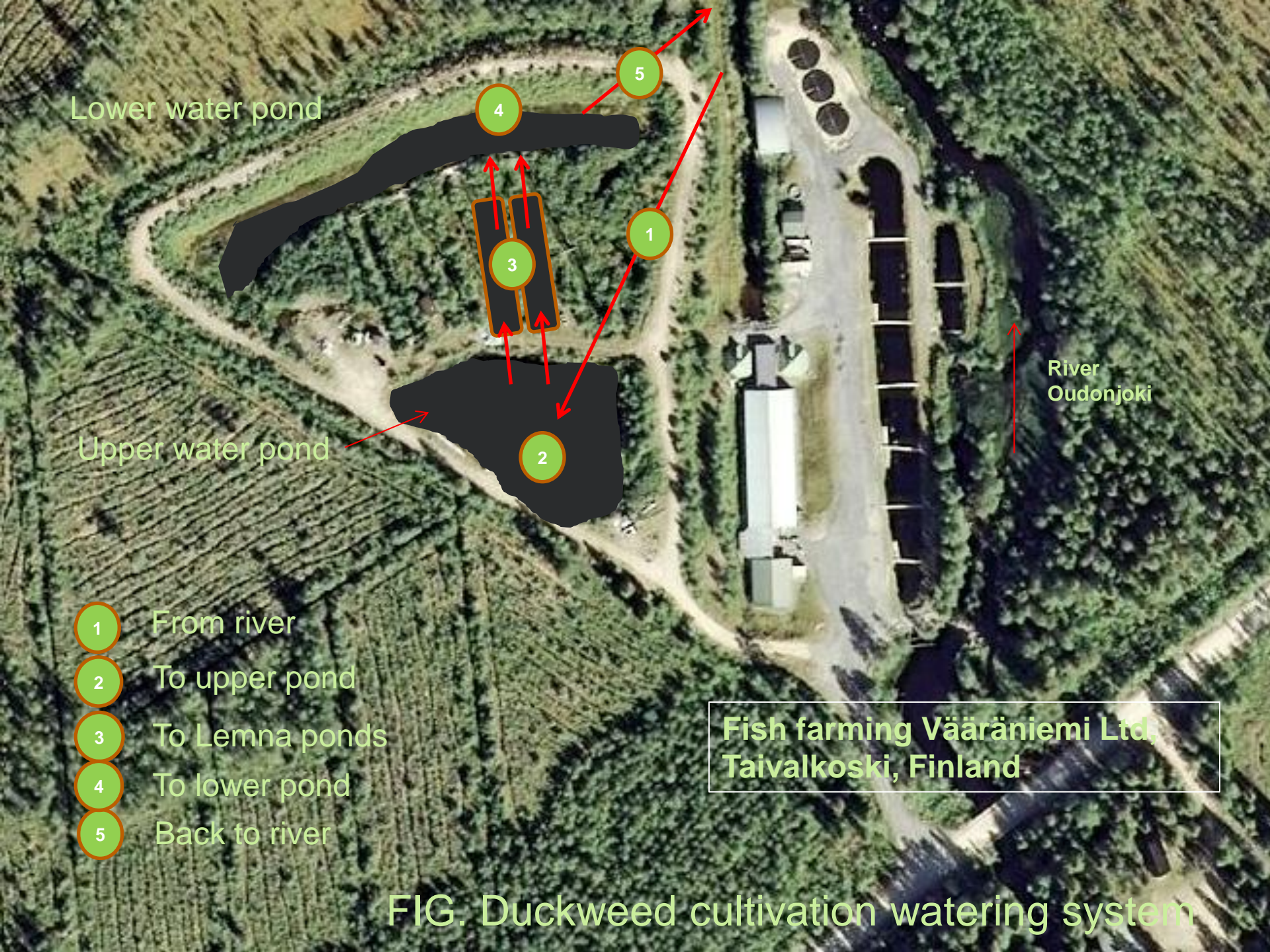
Upper water pond

River
Oudonjoki

- 1 From river
- 2 To upper pond
- 3 To Lemna ponds
- 4 To lower pond
- 5 Back to river

Fish farming Vääräniemi Ltd,
Taivalkoski, Finland

FIG. Duckweed cultivation watering system

River water in

Lemna minor ponds

River water out

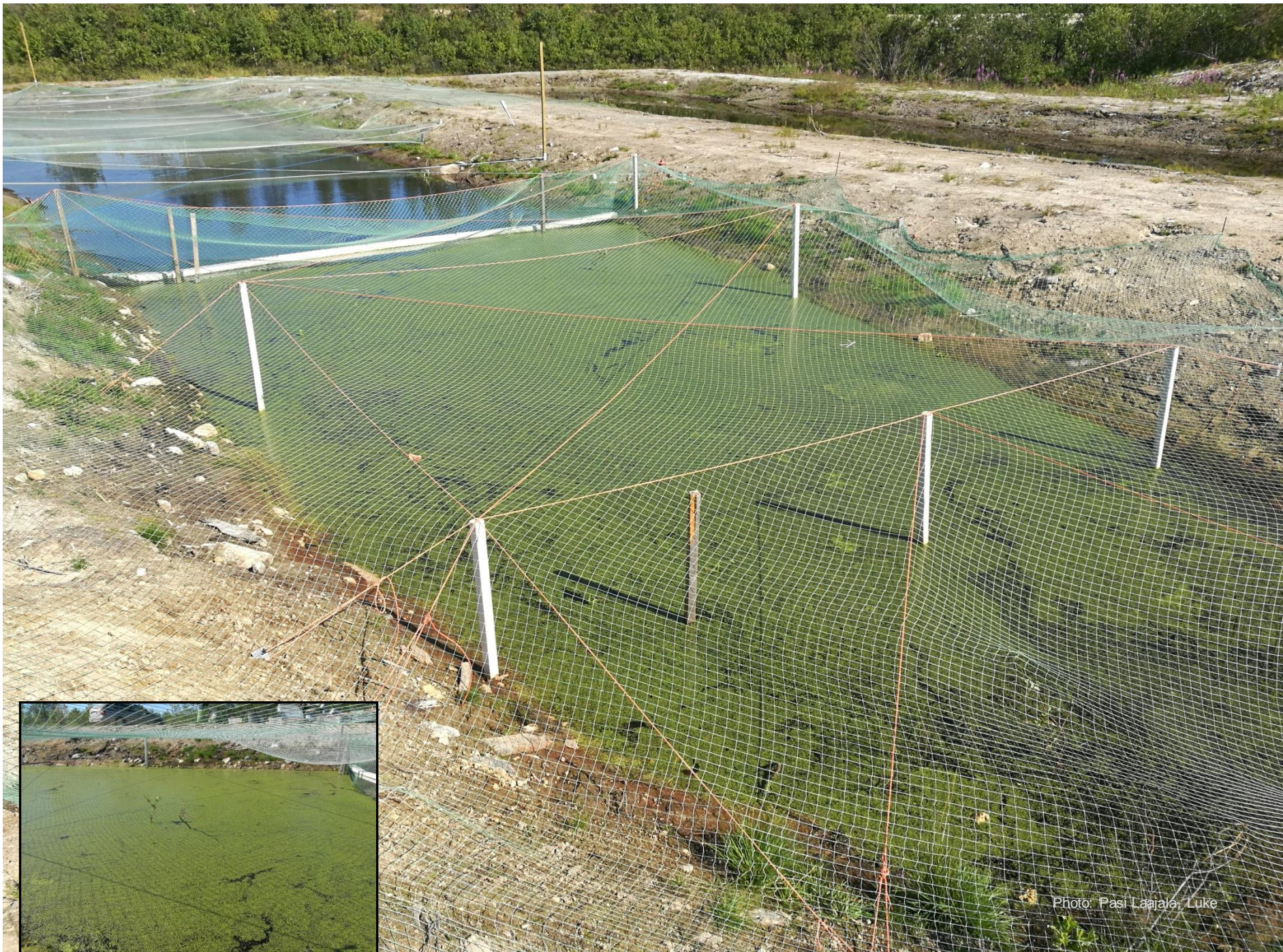

Photo: Pasi Laajala, Luke

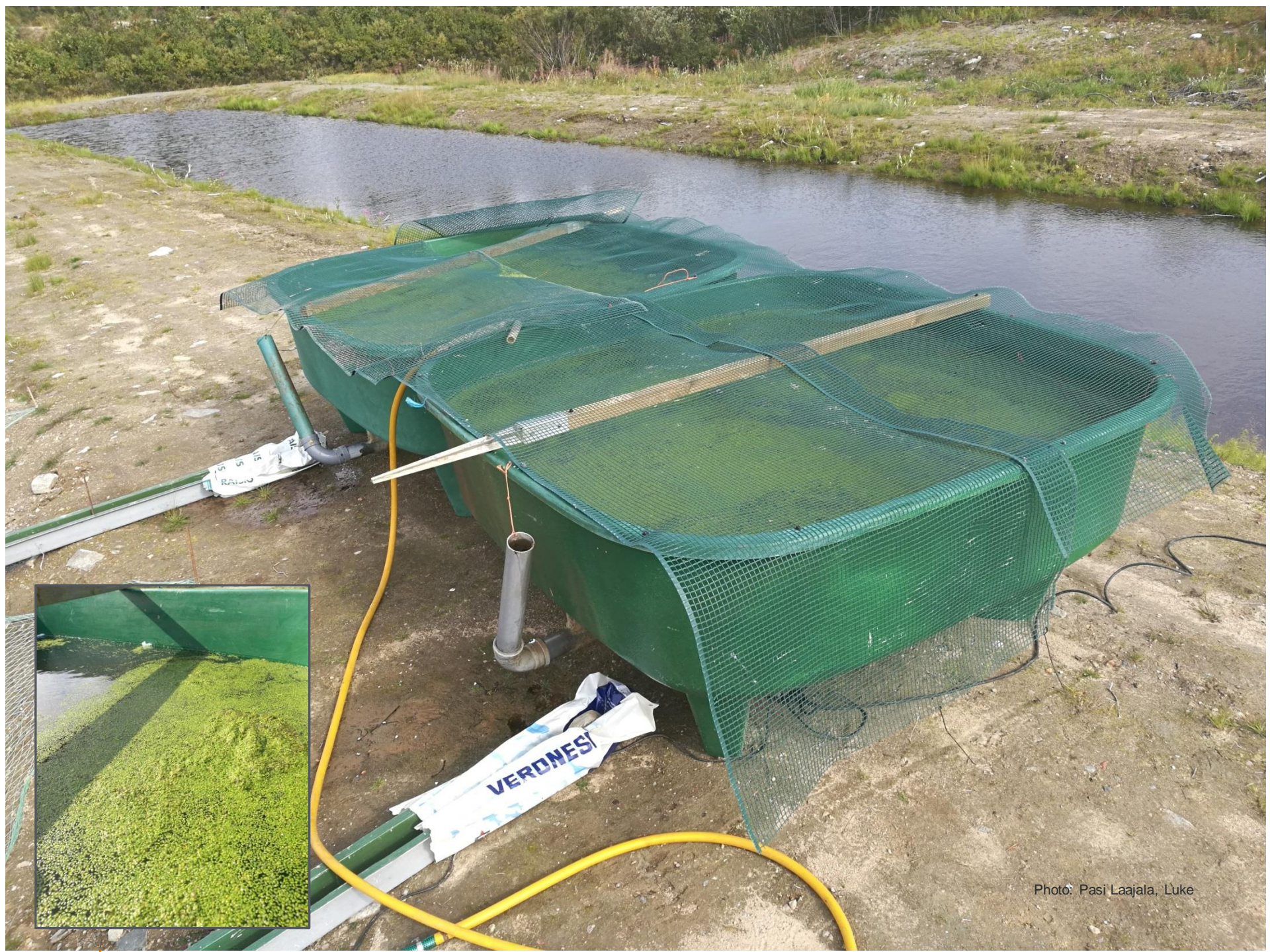

Photo: Pasi Laajala, Luke

Taivalkosken pikkulimaskan analysointi

- näyte syksyn viimeisestä sadosta 14.9.2018

- **Kuiva-ainepitoisuus 8,2 %, josta**
- **Raakavalkuainen 20,3 %**
- **Raakarasva 2,5 %**
- **Raakahiilihydraatit 65,5 %**
- **Tuhka 11,6 %**

Paljonko tonnissa pikkulimaskaa on typpeä? Paljonko syntyy pikkulimaskaa 150 kg typpeä?

1 000 kg tuoretta pikkulimaskaa

28 – 56 tn tuoretta pikkulimaskaa

82 kg kuiva-ainetta

2 342 - 4 615 kg kuiva-ainetta

16,6 – 32,8 kg proteiinia

937 kg proteiinia

2,6 – 5,2 kg typpeä

150 kg typpeä

- Altaiden (2x250 m²) kapasiteetti
- Tuotanto 4 000 kg/ha/a kuiva-ainetta
- Kuiva-ainetta 200 kg
- Tuoretta 2 400 kg

Tuloksia tähän mennessä

- Paikallisia kantoja eristetty
- Kasvaa näinkin pohjoisessa
- Siirtoistutus onnistuu
- Kasvavaa purku-uoman vedessä
- Talveutus onnistuu
- Kolmesta kasvukauden aikaisesta näytteestä saatiin vain viimeinen. Tulos 20,3% proteiinia. Alku- ja keskikesän pitoisuudet? Luken tarkempia analyysejä odotellaan
- **rehukoe**
- **sadonkorjuu ja kuivatus**

Seuraavaksi

- Jatkoaika, uusi allaskoe kesällä 2019
- Talveutus Taivalkoskella, siirtoistutus
- Lisäanalyysit, mm. aminohappokoostumus
- Aitaukset!
- Kasvatus- ja rehukoe kesällä 2019
- Jatkohanke suunnitteilla

Pikkulimaskan analyysit Luken laboratorioissa

analyysi	menetelmä	menetelmän periaate
kuiva-aine	sisäinen menetelmä	gravimetrinen (kuivaus 107 °C:n lämpötilassa)
raakarasva	AOAC 920.39 ja AACC method 30-25	happohydrolyysin jälkeen määrittäminen eetteriuutolla
proteiini	AOAC, 1990	Kjeldahl menetelmä
hiilihydraatit	laskennallinen	laskennallinen
tuhka	AOAC, 1990	gravimetrinen
sokerit	Li ym. 1980 ¹	kaasukromatografinen
tärkkelys	AOAC 996.11	entsyymaattinen
rasvahapot	Halmemies-Beauchet-Filleau ym. 2013 ² , Shingfield ym. 2003 ³	kaasukromatografinen
aminohapot	akkreditoitu sisäinen menetelmä	nestekromatografinen
karotenoidit	Puupponen-Pimiä ym. 2003 ⁴ + Perez-Galvez ym. 2003 ⁵	nestekromatografinen
E-vitamiini	Piironen ym. 1984 ⁶	nestekromatografinen
kasvisterolit	Thompson ja Merola 1993 ⁷	GC-MS
flavonoidit	Mattila ym. 2000 ⁸	nestekromatografinen
fenolihapot	Mattila ym. 2002 ⁹	nestekromatografinen
prosyaniidiinit	Hellström ja Mattila 2004 ¹⁰	nestekromatografinen
antosyaanit	Gao ja Mazza 1994 ¹¹	nestekromatografinen
ORAC-antioksidatiivisuus	Huang ym. 2002 ¹² + Prior ym. 2003 ¹³	fluoresenssin aleneminen

KIITOS !

Jäätynyttä pikkulimaskaa

Photo: Pasi Laajala, Luke